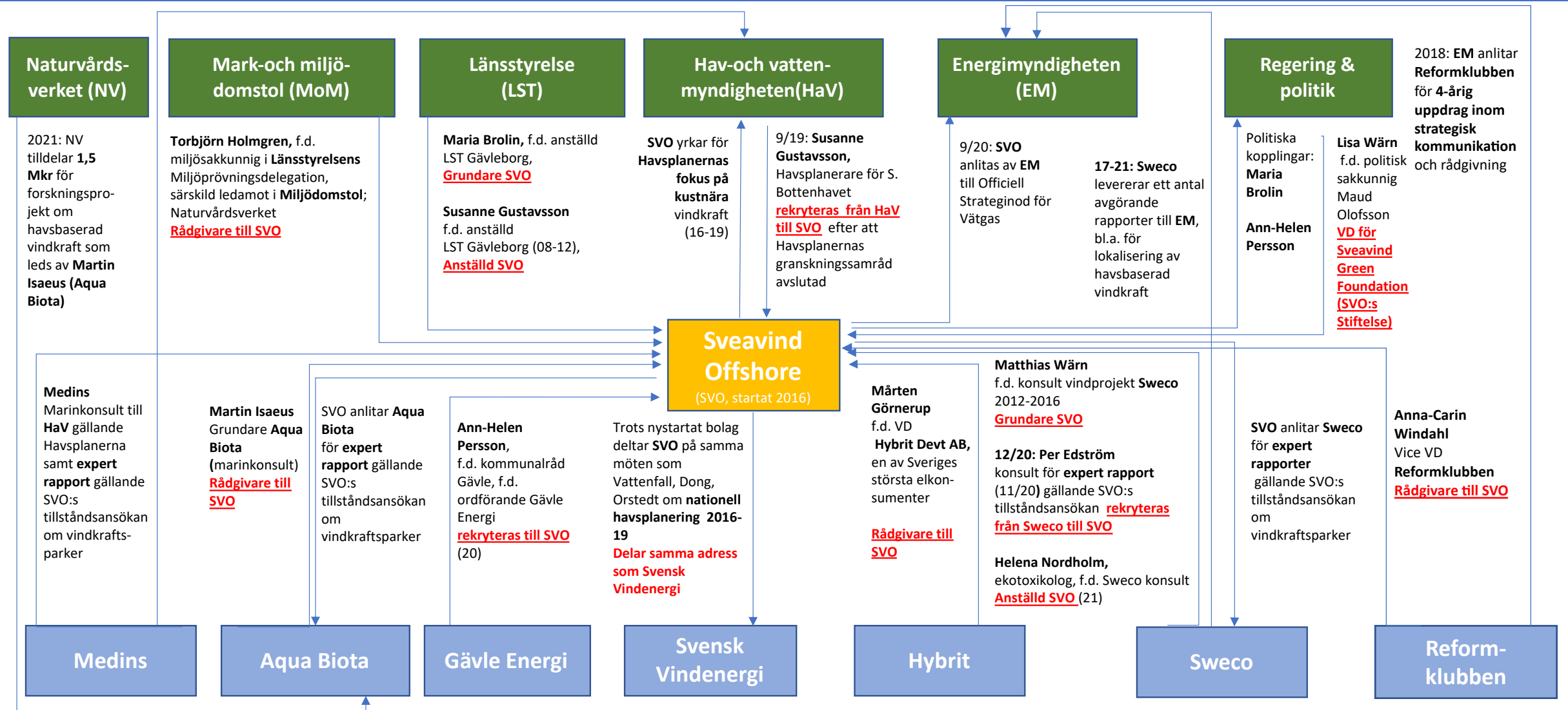

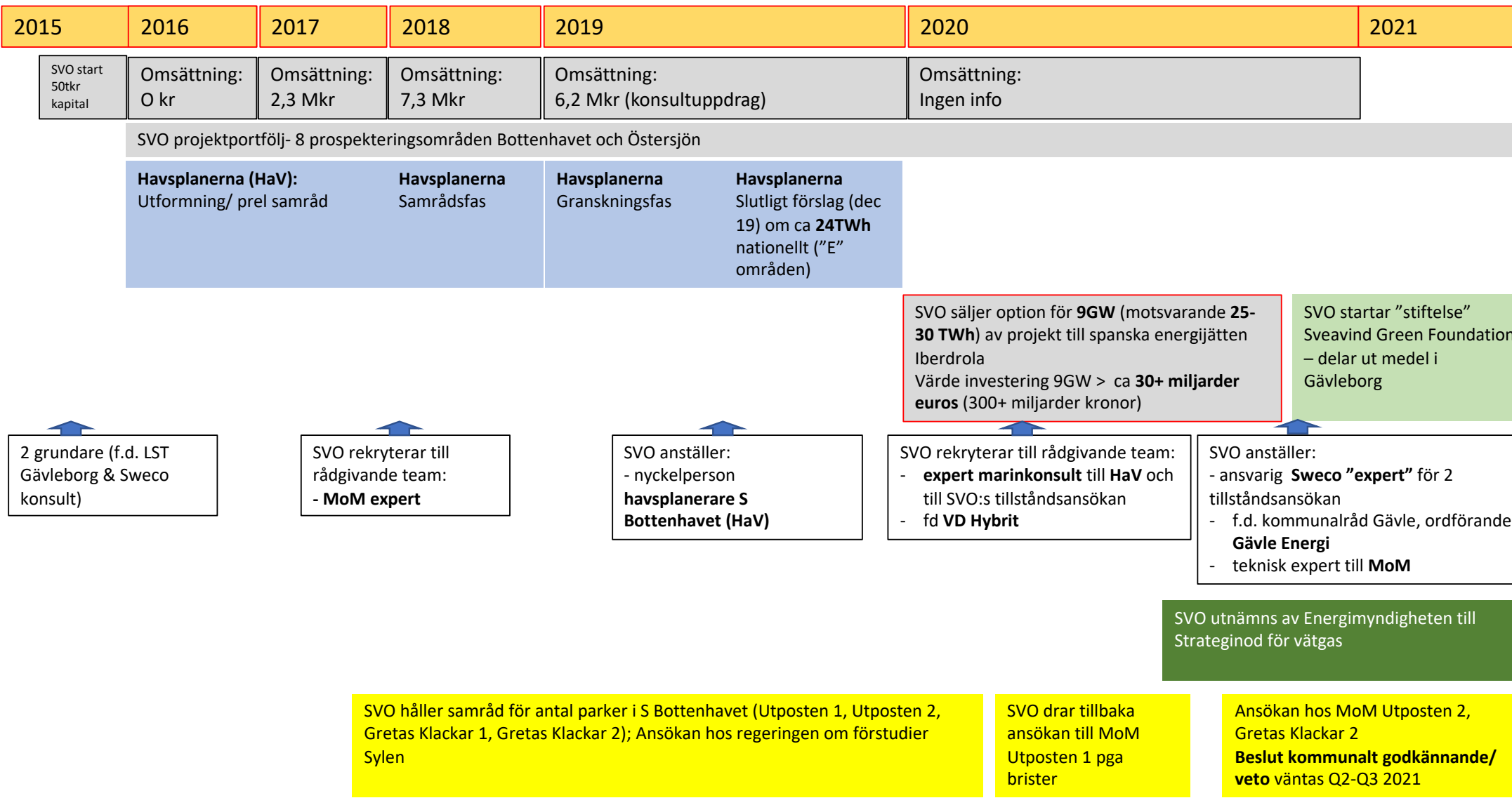
Om svenska ekosystemet inom havsbaserad
vindkraft

1) Havsbaserad vindkraft: Ekosystem myndigheter, expertkonsulter och prospekteringsbolag. Exempel: Svea Vind Offshore (SVO)

Värde investeringar – ca 350 miljarder kronor (ca 10 GW) varav merparten i S Bottenhavet

2) SVO: från skalbolag till idag Sveriges ledande aktör inom havsbaserad vindkraft

3) Om relation bolag-myndighet: mångårig lobbying för kustnära vindkraft och rekrytering av nyckelperson(er) ...

2016:

Nystartat SVO bjuds in i Svensk Vindenergis dialogmöten med HaV för svensk havsplanering och bedriver aktiv lobbying för kustnära vindkraft:

” Det är viktigt att grunda områden är tillgängliga för vindkraft, detta även om det är en värdefull marin livsmiljö” (SVO, 20160229 källa: handlingar HaV)

2017:

” Svenska vatten har generellt bättre förutsättningar för havsbaserad vindkraft jämfört med aktuella områden i Europa...**Vidare finns möjlighet att etablera projekt på 10-20 km avstånd från land, något som för Europa bör jämföras med 20-50km från land”** (SVO, 20170518)

SVO skickar lista på valda prospekteringsområden till S Gustavsson (HaV).

2018:

HaV publicerar förslag på Havsplaner med fokus på **kustnära vindkraft** och **utpekande av energiområden främst i Södra Bottenhavet**. Förslaget kritiseras på flera håll för allvarliga kunskapsbrister, konflikt i kustnära områden, förlegade antaganden samt för att den förbiser den snabba tekniska utvecklingen inom havsbaserad vindkraft.

2018 (forts.):

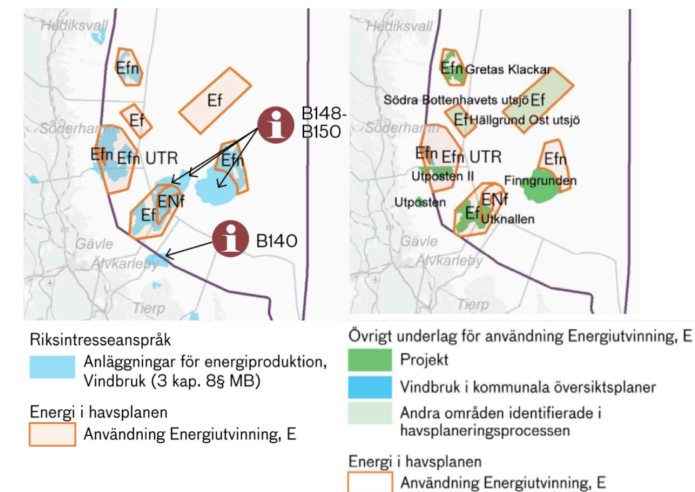
Havsplanernas förslag **bekräftar** merparten av SVO:s prospekteringsområden i S Bottenhavet. Dessutom innehåller förslaget **2 nya energiområden. Både prospekteras av SVO** (Gretas Klackar 2 och Sylen).

2019:

Gretas Klackar 2 tas bort från listan 2019 p.g.a. av konflikt med Försvaret.
Havsplanernas granskningssamråd pågår till juni 2019.

Efter sommaren 2019 rekryteras S. Gustavsson till SVO.

Tema Energi i havsområde Södra Bottenhavet

Havs
och Vatten
myndigheten

Energibehov Sverige:

- 100 % förnybar energi
- Ytterligare 100-120 TWh / år
- Havsbaserad energi 50 TWh / år

Beskaffenhet vindenergi

- Djup (ner till 40 m för fasta botteninstallationer, på djupare vatten för flytande vindkraftverk)
- Stabil, platt och homogen botten
- Medelvind (minst cirka 9 m/s årlig medelvindhastighet)

Läge energiproduktion i Sverige

- Avstånd från land, närhet till anslutning till elnät på land och närhet till områden med hög förbrukning.

4) Om relation bolag-myndighet (forts): ... leder till framgångrikt resultat

Tabell 2. Energiproduktion i områden med planalternativets vägledning om Energiutvinning i Bottniska viken.

Havsområde	Område	Användning	Skattad ungefärlig årsproduktion, GWh (75 procent av yta)	Cirka yta, km ²
Bottenviken	B107	Ef	690	40
	B108	Efn	730	45
Södra Bottenhavet	B142	Efn	2860	165
	B143	Ef	8260	470
	B146*	Efn	3080	175
	B147	Efn	3880	220
	B151	E(utr)Nf	3580	200
	B152	Ef	3210	185
Summa			26290	1500

Havsplanernas slutliga förslag (12/19)

SVO projekt i rött

WPD projekt i gult

Gretas Klackar 1 B142: SVO

Sylen B143: SVO

B146: WPD har äldre tillstånd (Storgrundet) Överlappar SVO:s Utposten2 ?

Öster om Finngrundens B147: WPD tidig samråd delar därav (aktivt?)

Finngrundens västra bank (B151) & väster om Finngrundens (B152):SVO prospekterar delar av dessa områden tex Utposten 2 (ansökan hos MoM) och Utknallen, tillfälligt pausat)

*Den del av område B146 som har tillstånd för vindkraft om 2600 GWh antas etableras även i nollalternativet och ingår därför inte i tabellen.

Andra projekt som SVO ansöker om i Södra Bottenhavet – utanför HaV listan: Gretas Klackar 2 (ansökan hos MoM; Utposten 1 (pausat)

Andra projekt som WPD ansöker om i Södra Bottenhavet- Eystra Salt (klassad för Generell användning, ej energiområde)

En prospektörs (SVO) projektområden utgör upp till 80% av HaV:s ”E” klassade energiområden i Bottenviken (baserat på skattad årsproduktion TWh) , upp till 75% av ”E” klassade energiområden i Sverige

5) Vad säger etiken ... och vad säger lagen

Opartiskhet

Myndigheterna har ett ansvar för att garantera att de lagstadgade kraven på objektivitet, saklighet och opartiskhet uppfylls i deras verksamhet. Detta ansvar omfattar också de insatser som externa experter utför på myndigheternas uppdrag. Oavsett vilket uppdrag experten har vid myndigheten är det viktigt att experten inte har kopplingar som kan påverka myndighetens möjlighet att agera sakligt och opartiskt. Det är lätt att skada förtroendet för en myndighet men arbetsamt och tidsödande att reparera en skada som uppkommit. Därför är det viktigt att varje expert som myndigheten vill anlita uttömmande informerar myndigheten om intressen och bindningar som kan påverka det tilltänkta uppdraget. Myndigheten har då möjlighet att ta ställning till om de anknytningar som redovisats är sådana att de kan hanteras inom det tilltänkta uppdraget eller om de är av sådan art att experten inte är lämplig för uppdraget. Även för experten är det bra att intressebindningar klarläggs så att denne inte åtar sig uppdrag som sedan kan komma att kritiseras på grund av jävsförhållanden.

Öppenhet

Att vara öppen med vilka anknytningar som finns är avgörande för att uppnå bra bedömningar och för att kunna upprätthålla goda relationer mellan myndigheter och experter och ett gott förtroende från allmänheten.

Jävsgrunderna i förvaltningslagen

Bestämmelser om jäv finns i 16, 17 och 18 §§ förvaltningslagen (2017:900). De viktigaste jävsgrunderna som bör nämnas i detta sammanhang är de som brukar kallas för *intressejäv* och *delikatessjäv*. Intressejäv innebär att experten kan antas i en inte oväsentlig utsträckning påverkas av uppdrags utgång. Det mer övergripande delikatessjävet formuleras på följande sätt: "Den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas". Jävsgrunderna gäller även för expertens släktingar eller andra närstående.

Som exempel på intresse- och delikatessjäv kan följande situationer nämnas:

Källa: Hantering av jäv och intressekonflikter hos myndigheter (E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Socialstyrelsen, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, Statens veterinärmedicinska anstalt och Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket). <https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/organisation/jav/>

- aktieinnehav i ett företag (som på något sätt är aktuellt i ärendet) i kombination med någon annan omständighet,
- vänskap eller ovänskap med någon som är part eller på annat sätt intressent,
- tydligt beroendeförhållande till part eller intressent,
- tidigare eller pågående ställningstagande eller engagemang i den aktuella frågan, till exempel inom ramen för arbete i ideella organisationer,
- tidigare eller pågående uppdrag för part eller intressent, till exempel delaktighet i projekt i annan fråga än den som är aktuell,
- täta kontakter med part eller intressent, utan att ha, eller ha haft, något specifikt uppdrag och utan att ha liknande kontakter med andra aktörer/intressenter inom samma område, och
- andra förhållanden som kan framkalla misstankar om partiskhet (lojalitet eller motvilja) gentemot part eller intressent.

Externa experter och förvaltningslagen

Om en expert deltar i handläggningen av ett ärende vid en myndighet omfattas han eller hon av förvaltningslagens jävsbestämmelser på samma sätt som anställda vid myndigheten. Det är alltså uppdragets art som är avgörande för bedömningen om jävsbestämmelserna är tillämpliga. Även i de situationer där myndigheten bedömer att jävsbestämmelserna inte är direkt tillämpliga för det aktuella uppdraget är det viktigt att myndigheten får information om de eventuella anknytningar som finns då myndigheterna alltid måste beakta grundlagsbestämmelserna om opartiskhet i förvaltningen. Dessutom kan förtroendet för myndigheten skadas vid anlitan av en expert med intressebindningar även om det inte finns en klar och tydlig jävssituation i förvaltningslagens mening.

Förvaltningslagen är tydlig. Grundlagens krav på myndigheternas opartiskhet, saklighet och oberoende är tydlig. EU & internationell praxis om "Chinese walls" och undvikande av "intressekonflikt" är tydlig.

Så varför tillåts en grupp expertkonsulter sitta på dubbla stolar- sätta svenska statens agenda för nästa generations "kritisk infrastruktur" samtidigt som de rådgiver och arvoderas av prospekterande bolag?